

ارزشیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمی

ویژه مهارت‌آموزان (موضوع ماده ۲۸ اساسنامه دانشگاه) | تابستان ۱۳۹۸

دانشگاه فرهنگیان
معاونت نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت
مرکز سنجش شایستگی‌های حرفه‌ای منابع انسانی

رشته آموزش ابتدایی

راهنمای آزمون کتبی

ویژه مهارت‌آموزان ورودی ۱۳۹۷

ضمن آرزوی موفقیت برای تمامی شما شرکت‌کنندگان ارزشیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمی و آرزوی توفیق برای خدمت اثربخش در طول دوران خطیر معلمی برای شما عزیزان؛

مهارت‌آموزان ورودی ۱۳۹۷ برای مؤلفه کتبی ارزشیابی صلاحیت حرفه‌ای، موظف به شرکت در دو آزمون کتبی هستند.

الف- آزمون کتبی چندگزینه‌ای

این آزمون برای رشته آموزش ابتدایی شامل ۶۰ سؤال در سه مجموعه خواهد بود و مهارت‌آموزان لازم است در مدت ۷۵ دقیقه به سؤالات این آزمون پاسخ دهند. چهار مجموعه سؤال این بخش به شرح زیر است؛

الف- ۱- مجموعه اول سؤالات شامل ۱۲ سؤال با موضوع درک و تحلیل موقعیت تربیتی- اخلاقی است. هسته سؤالات این مجموعه به شرح جدول شماره ۱ می‌باشد.

جدول ۱- مجموعه اول سؤالات آزمون کتبی چندگزینه‌ای برای ورودی ۱۳۹۷

موضوع	درک و تحلیل موقعیت تربیتی- اخلاقی
تعداد سؤال	۱۲ سؤال چندگزینه‌ای
شایستگی‌های مورد سنجش	تبیین، تحلیل، مقایسه و نقد تصمیم‌گیری‌ها در موقعیت‌های تربیتی از منظر ارزش‌ها و اخلاق حرفه‌ای درس؛ اخلاق حرفه‌ای و نقش تربیتی معلم
	تبیین، تحلیل، مقایسه و نقد تصمیم‌گیری‌ها در موقعیت‌های تربیتی از منظر ساحت‌های تربیتی درس؛ فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران (بخش ساحت‌های تربیتی)

الف-۲- مجموعه دوم سؤالات، به دانش موضوعی لازم برای معلمی از کتب درسی دوره‌های تحصیلی مرتبط با رشته تخصصی تشکیل شده است. محتوای این بخش و تعداد سؤالات این بخش به شرح جدول زیر می‌باشد.

جدول ۲- دروس مجموعه دوم سؤالات آزمون کتبی چندگزینه‌ای برای ورودی ۱۳۹۷

تعداد سؤالات	عنوان درس در رشته آموزش ابتدایی
۲۳ سؤال چندگزینه‌ای	درک مفاهیم و ارتباط آنها و توانایی حل مسأله در کتب درسی شش پایه فارسی، ریاضی و علوم با تأکید بر محتوای تازه وارد شده به کتب درسی نگاشته شده در سال‌های اخیر و یا محتوایی که شیوه ارائه آن در کتب نونگاشت تغییر کرده است.

الف-۳- مجموعه سوم سؤالات، دارای سؤالاتی از تحلیل و بررسی کتب درسی مدرسه‌ای دوره ابتدایی است. هدف این مجموعه سؤالات سنجش توانایی مهارت‌آموز در شایستگی "نقد و بررسی ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی کتب درسی متوسطه و استانداردهای آن با تأکید بر کتب درسی جدید" است. هسته دروس مرتبط با این مجموعه از سرفصل دروس دوره مهارت‌آموزی، به شرح جدول شماره ۳ می‌باشد.

جدول ۳- راهنمای مجموعه سوم سؤالات آزمون کتبی چندگزینه‌ای برای ورودی ۱۳۹۷

تعداد سؤالات	حیطه محتوای آزمون
۱۵ سؤال چندگزینه‌ای	دروس آموزش و روش تدریس واحد یادگیری دینی و قرآن، فارسی، علوم تجربی، مطالعات اجتماعی و ریاضی در دوره مهارت‌آموزی، کتب راهنمای معلم دروس فارسی، علوم تجربی، مطالعات اجتماعی، ریاضی و دینی و قرآن؛ با تأکید بر محتوای تازه وارد شده به کتب درسی نگاشته شده در سال‌های اخیر و یا محتوایی که شیوه ارائه آن در کتب نونگاشت تغییر کرده است..

الف-۴- مجموعه چهارم سؤالات، دارای سؤالاتی از دانش تربیتی یا دانش تربیتی-موضوعی مورد نیاز برای آموزگاری دوره ابتدایی است. هسته دروس مرتبط با این مجموعه از سرفصل دروس دوره مهارت‌آموزی، به شرح جدول شماره ۴ می‌باشد. جزئیات این مؤلفه در پیوست جداگانه‌ای آمده است.

جدول ۴- راهنمای مجموعه چهارم سؤالات آزمون کتبی چندگزینه‌ای برای ورودی ۱۳۹۷

تعداد سؤالات	حیطه محتوای آزمون
۱۰ سؤال چندگزینه‌ای	دانش تربیتی یا دانش تربیتی-موضوعی مورد نیاز برای آموزگاری دوره ابتدایی به شرح پیوست مرتبط با آن

ب- آزمون کتبی عملکردی

این آزمون شامل ۳ سؤال در قالب موقعیت عملکردی است. هر موقعیت عملکردی در قالب یک سناریوی آموزش-یادگیری ارائه می‌شود و مهارت آموز لازم است بر اساس آن به «طراحی و دفاع از آن» یا «نقد، ارزیابی و بازطراحی» فرایند آموزش بپردازد. در انتهای سناریوها، تعدادی پرسش مطرح شده است که نشان‌دهنده نقطه تمرکز مصححان در تصحیح پاسخ‌های شرکت‌کنندگان خواهد بود. بدین ترتیب مهارت آموز لازم است پس از طراحی به دفاع از طراحی خود در قالب پاسخ این پرسش‌ها بپردازد. همچنین در صورتی که یک طراحی یا عمل از قبل آماده شده به شرکت‌کننده ارائه شود، وی لازم است بر اساس پرسش‌های ذیل سناریو به نقد و ارزیابی بپردازد و در قالب یک بازطراحی تبیین نماید که اگر خود جای آن معلم یا طراح بود، چگونه عمل می‌کرد. همچنین ممکن است یک موقعیت در یکی از قالب‌های «طراحی و دفاع از آن» یا «تحلیل، نقد و بازطراحی» نوشته شده باشد و در آزمون به صورت دیگر ارائه گردد.

نمونه‌ای از موقعیت‌هایی که می‌توان مشابه آنها را در آزمون دید، به شرح زیر است. طراحان آزمون در قالب موقعیت‌هایی مشابه موارد زیر به نوشتن سناریو خواهند پرداخت؛ لکن این نمونه‌ها تعهدی برای دانشگاه برای مطابقت کامل موقعیت‌ها، ملاک‌های ارزیابی و یا پرسش‌های ذیل آن ایجاد نمی‌کند.

موقعیت ۱ نقد موقعیت تربیتی و تصمیم‌گیری در شرایط تعارض آمیز اخلاقی با توجه به ساحت‌های شش‌گانه

ملاک‌های ارزیابی

۱. تحلیل موقعیت
۲. کاربرد اصول
۳. نقد با توجه به ساحت‌های تربیتی
۴. حل تعارض‌های اخلاقی

راهنمای پاسخ در این موقعیت

در این سناریو، یک موقعیت تعارض آمیز اخلاقی/تربیتی (عمل فردی/سازمان آموزشی) که نیازمند تصمیم‌گیری و دفاع از تصمیم اتخاذ شده مبتنی بر تحلیل و درک موقعیت و رفع تعارض به وجود آمده است به مهارت آموز ارائه می‌گردد. از مهارت آموز انتظار می‌رود تا با توجه به موقعیت پیش آمده به بررسی دقیق دلایل این کنش اخلاقی/تربیتی پرداخته و نقش فعال خود را به عنوان هدایت‌کننده جریان تربیت در موقعیت اخلاقی/تربیتی ایجاد شده به درستی توصیف کند. بر این اساس و در توصیف خود، مهارت آموز باید برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد.

- ۱- آیا مهارت آموز درباره چیستی و چگونگی اصول اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثقی رسیدگی کرده است؟ آیا مهارت آموز استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجوه مختلف موقعیت تعارض آمیز پیش آمده از منظر اخلاق حرفه‌ای (حقوق و تکالیف) ارائه داده است؟ ۲- آیا مهارت آموز توانسته است با کنار هم نهادن موقعیت‌های اخلاقی/تربیتی مختلف و با استفاده از تجربیات پیشین خود، نقاط اختلاف و اشتراک آن‌ها را از منظر ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) با موقعیت تعارض آمیز پیش آمده شناسایی و مقایسه کند؟ ۳- آیا مهارت آموز توانسته است دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) تعارض آمیز را شناسایی کرده و آن را با استدلال‌های اخلاقی (توجیهات) مناسب، از منظر اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) و ساحت‌های شش‌گانه سند تحول تبیین کند؟ ۴- آیا مهارت آموز توانسته است نتایج و آثار هر یک از ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای (حقوق و تکالیف) را در موقعیت تعارض آمیز پیش آمده بررسی و تشریح نماید؟ ۵- آیا مهارت آموز توانسته یکی از اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) موجود در موقعیت

تعارض آمیز تربیتی را انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه دهد؟ ۶- پیشنهاد سازنده مهارت آموز برای بهبود یا کاهش موقعیت‌های تعارض آمیز تربیتی مشابه با موقعیت پیش آمده چیست؟ ۷- آیا مهارت آموز توانسته است در اتخاذ تصمیم جدید به ساحت‌های مختلف تربیتی توجه کافی داشته است؟

مهارت آموز باید به گونه‌ای موقعیت تعارض آمیز اخلاقی پیش آمده را بر اساس اصول اخلاق حرفه‌ای و با توجه به ساحت‌های شش گانه تربیتی سند تحول مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی، پاسخ دهد. در این موقعیت بیش از خود تصمیم اتخاذ شده، استدلال، تحلیل و ارائه شواهد حایز اهمیت است.

موقعیت ۲ تحلیل روش یک معلم در فرایند تدریس و اصلاح بدفهمی حاصل از آن

ملاک‌های ارزیابی

۱. رفع بدفهمی‌ها
۲. نقد و ارزیابی فرایند تدریس
۳. تأمل و بازطراحی

راهنمای پاسخ در این موقعیت

در این موقعیت، سناریویی به مهارت آموزان داده می‌شود که در آن یک معلم دوره ابتدایی به تدریس یکی از دروس پایه‌های تحصیلی این دوره پرداخته است. سپس نمونه‌ای از پاسخ‌های دانش آموزان به سؤالات معلم (شفاهی یا کتبی) ارائه می‌شود. برخی از پاسخ‌ها حاوی بدفهمی است. (برای مثال، تدریس بخش نامه‌نگاری توسط یک معلم پایه سوم ارائه شده و سپس نوشته سه دانش آموز در قالب سه نامه کوتاه ارائه خواهد شد. به نحوی که در اولین نوشته تمام اصول رعایت شده باشد، در دومی درک اشتباه از مباحث مهم نوشتن نامه در ترکیب با دوزبانگی منجر به نوشتاری پراشکال شده است و در نوشته سوم اختلال یادگیری به مشکلات نوشتن تبدیل شده است). در این سناریو مراحل تدریس و ارزشیابی این معلم از دانش آموزان از ابتدای فرایند تا انتهای آن تشریح شده است. از مهارت آموز خواسته می‌شود تا به بررسی روش تدریس و شیوه ارزشیابی معلم و پاسخ‌های ارائه شده از طرف دانش آموزان پرداخته و بر اساس شاخص‌های زیر به نگارش استنباط خود از این فرایند بپردازند؛ همچنین نقاط قوت و ضعف کار تدریس و ارزشیابی معلم و سایر عوامل مؤثر در ایجاد بدفهمی را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد و پیشنهادها را در جهت بهبود روند اجرا شده در این سناریو و اصلاح بدفهمی ایجاد شده برای دانش آموزان ارائه دهد. ۱- دانش آموزان در چه مواردی دچار مشکل بدفهمی شده‌اند؟ ۲- ریشه ایجاد بدفهمی دانش آموزان در این سناریو چیست؟ با استدلال و شواهد منطقی قابل دفاع بیان شود. ۳- دلایل و شواهد مهارت آموزان در تشخیص یک موضوع درسی به عنوان بدفهمی چیست؟ ۴- آیا مهارت آموز توانسته است تا با شواهد عینی متقن تبیین روانشناختی صحیحی از موقعیت پیش آمده ارائه نماید؟ ۵- نقاط ضعف و قوت روش تدریس معلم و عوامل به وجود آورنده مشکل تدریس او در این سناریو چیست و معلم تا چه اندازه در ایجاد این بدفهمی نقش داشته است؟ ۶- مهارت آموزان با استدلال منطقی و نظریه‌ها و شواهد علمی و کاربست اصول نظری و عملی آموزش رشته تخصصی خود بیان نمایند که بازخورد اصلاحی لازم (در روش تدریس معلم، در شیوه ارزشیابی معلم یا در مشکلات روانشناختی و اختلالات یادگیری دانش آموزان و ...) برای کاهش و یا رفع کامل بدفهمی ایجاد شده چیست؟ ۷- آیا دلایل و استدلال منطقی و قابل دفاع برای این که بازخورد اصلاحی ارائه شده توسط مهارت آموز به نتایج مطلوب خواهد انجامید؛ ارائه شده است؟ ۸- مهارت آموز بیان کند که اگر به جای این معلم بود، چه تغییراتی ایجاد می‌کرد تا روند تدریس موضوع درسی مورد نظر با کم‌ترین کج فهمی از طرف دانش آموزان و به شکل مناسب‌تر و حرفه‌ای‌تر اجرا شود؟

لازم به توضیح است مهارت آموز باید استدلال خود را در مورد موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجرا شده را نقد کند.

ملاک‌های ارزیابی

۱. انسجام و یکپارچگی

۲. تولید و خلق

۳. ارزیابی (فرایند و یادگیرنده)

راهنمای پاسخ در این موقعیت

در سناریوی این موقعیت، بخشی از محتوای یکی از دروس در یکی از پایه‌های دوره ابتدایی به مهارت‌آموز ارائه شده و از وی خواسته می‌شود تا با توجه به محتوای ارائه‌شده یک واحد یادگیری برای تدریس طراحی کند (یا طراحی انجام‌شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد). در پایان طراحی واحد یادگیری از طرف مهارت‌آموز (و یا نقد و ارزیابی واحد یادگیری ارائه شده) از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا در واحد یادگیری (طراحی شده یا مورد نقد قرار گرفته) ساختار و عناصر لازم برای طراحی واحد یادگیری به شکل درست و منطقی در نظر گرفته شده است؟ ۲- آیا این واحد یادگیری (طراحی شده/ طراحی مورد نقد قرار گرفته) به گونه‌ای طراحی شده است که ارتباط میان ساختار و عناصر آن دارای انسجام و هماهنگی منطقی با یکدیگر باشد و منطق واحد یادگیری در هر یک از عناصر انعکاس یابد؟ ۳- آیا در این واحد یادگیری میان اهداف، فرصت‌های یادگیری، سازماندهی فرصت‌ها و تجربیات یادگیری و سایر عناصر، انسجام منطقی برقرار است؟ ۴- آیا در این واحد یادگیری نوآوری در خلق فرصت‌های یادگیری برای درونی شدن مهارت‌های دانش‌آموزان ارائه شده است؟ ۵- آیا در طراحی فرصت‌ها و تجربیات یادگیری این واحد یادگیری از تجربیات متنوع پیشین و مرتبط با ساخت شناختی دانش‌آموزان که می‌تواند در موقعیت‌های جدید درگیری‌های شناختی، رفتاری و انگیزشی را در دانش‌آموزان ایجاد کند؛ استفاده شده است؟ ۶- آیا در این واحد یادگیری مفاهیم و مهارت‌های اساسی واحد یادگیری شناسایی و ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده‌مفاهیم تبیین شده است؟ ۷- آیا در این واحد یادگیری شواهد و مثال‌های متنوعی ناظر به موقعیت‌های واقعی زندگی دانش‌آموزان با توجه به مفاهیم اساسی آن، انتخاب شده است؟ ۸- آیا در این واحد یادگیری از راهبردهای مختلف متناسب با تجربیات شخصی و سطح توانایی دانش‌آموزان (از قبیل حل مسئله، کاوشگری، بارش مغزی و ...) جهت تعمیق یادگیری آن‌ها در موقعیت یادگیری و به منظور دستیابی به نتایج متفاوت یادگیری استفاده شده است؟ ۹- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود واحد یادگیری طراحی شده خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای این واحد یادگیری را طراحی کند و یا واحد یادگیری طراحی شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

طراحی یا نقد تکلیف ارزشیابی و ارائه بازخورد توصیفی با تأکید بر تلفیق ارزشیابی و یادگیری

موقعیت ۴

ملاک‌های ارزیابی

۱. جدول دویعدی ۹۶، ابعاد رشد ۹۷

۲. تحلیل و تفسیر نتایج

۳. رسم نیمرخ ۹۶، عملکرد یادگیری ۹۷

راهنمای پاسخ در این موقعیت

در سناریوی این موقعیت از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا یک تکلیف ارزشیابی به منظور ارزیابی توصیفی از یادگیری‌های دانش‌آموزان طراحی کند و یا یک طرح ارزشیابی را مورد تفسیر و نقد قرار دهد. در پایان طراحی تکلیف ارزشیابی (و یا نقد و ارزیابی تکلیف ارزشیابی طراحی شده) از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱-

آیا در طراحی تکلیف (طراحی شده/ طراحی مورد نقد واقع شده) به طور مناسبی در راستای پوشش محتوا و اهداف یادگیری به تحلیل موقعیت پیچیده و چالشی و درک روابط و استدلال‌های منطقی پرداخته شده است؟ ۲- آیا در این تکلیف ارزشیابی آزمون/ راهکارهای سنجش با توجه به ماهیت و سطوح اهداف/ محتوا به گونه‌ای از تنوع برخوردار است که تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان در آن لحاظ شود؟ ۳- آیا در این تکلیف ارزشیابی به طور نوآورانه و خلاقانه‌ای اصول ارزشیابی آموزشی (از قبیل قابل اجرا بودن، روشنی و وضوح، توانایی ارزیابی سطوح متفاوت عملکرد و توجه به ابعاد گوناگون رشد و...) را در تلفیق با آموزش برای ارزیابی یادگیری مورد انتظار به کار بسته است؟ ۴- آیا این تکلیف ارزشیابی، توانسته است تا با تحلیل و تفسیر نتایج، اطلاعات را با توجه به تنوع راهکارهای سنجش استفاده شده به صورت نظام‌مند سازماندهی نماید و شواهد کافی برای تصمیم‌گیری و ارزشیابی فراهم کند؟ ۵- آیا برای ترسیم نیمرخ یادگیری در این تکلیف ارزشیابی، از ملاک‌ها و سطوح عملکردی که به وضوح تمایز سطح عملکرد دانش‌آموزان را با لحاظ نمودن تفاوت‌های فردی آن‌ها نشان می‌دهد، استفاده شده است؟ ۶- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود تکلیف ارزشیابی طراحی شده خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای این تکلیف ارزشیابی را طراحی و یا تکلیف ارزشیابی طراحی شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد عینی و علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۵ تحلیل موقعیت چالشی مدیریت کلاس و تدریس با تأکید بر تدریس در کلاس چندپایه

ملاک‌های ارزیابی

۱. شناخت موقعیت یادگیری

۲. طراحی و سازماندهی موقعیت یادگیری تماتیک

۳. مدیریت زمان

راهنمای پاسخ در این موقعیت

در سناریوی این موقعیت یک چالش سازماندهی کلاس درس چندپایه ارائه می‌شود و از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا با استفاده از ظرفیت برنامه‌ریزی تلفیقی، شیوه‌های مختلف تدریس و گروه‌بندی و مدیریت زمان، برای سازماندهی کلاس خود تصمیم‌گیری کرده و آن را در طرح خود پیاده‌سازی نماید (و یا طرح موجود را از این منظر مورد نقد و ارزیابی قرار دهد). مهارت‌آموز باید ضمن برقراری ارتباط سازمان یافته و اثربخش بین عناصر مختلف در این کلاس، امکان تلفیق مفاهیم و مهارت‌ها و روش‌های تدریس بین حداقل دو حوزه موضوعی را در طراحی/ ارزیابی خویش فراهم کرده و با گروه‌بندی مناسب دانش‌آموزان، استفاده از ظرفیت‌های موقعیت تربیتی و وضع مقررات و قوانین متناسب با شرایط کلاس، قادر به استفاده مؤثر از زمان تدریس (در یک کلاس چندپایه) برای رسیدن به اهداف تربیتی برای دانش‌آموزان همه پایه‌های کلاس باشد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز از روش‌های فعال تدریس و ظرفیت‌های محلی برای آموزش مفاهیم و مهارت‌های برنامه درسی به گونه‌ای که منجر به توانایی دانش‌آموزان در درک عمیق مفاهیم و منجر به درونی شدن مهارت‌ها شود استفاده نموده است؟ ۲- با توجه تنوع پایه‌ها، استعداد و توانایی دانش‌آموزان در کلاس چندپایه، آیا مهارت‌آموز از تلفیقی از روش‌های تدریس و متناسب با امکانات موجود، به گونه‌ای استفاده کرده است که بتواند منجر به کاربرد آموخته‌های دانش‌آموزان در موقعیت‌های واقعی زندگی شود؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته با انتخاب تم متناسب با فعالیت‌های یادگیری، امکان سازماندهی و تلفیق مفاهیم و مهارت‌ها را در کلاس چندپایه فراهم سازد؟ ۵- آیا در ساماندهی کلاس چندپایه، مدیریت زمان کلاس با رعایت گروه‌بندی مناسب دانش‌آموزان، استفاده از ظرفیت‌های موقعیت تربیتی و وضع مقررات و قوانین متناسب با شرایط کلاس به درستی انجام شده است؟ ۶- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود سازماندهی این کلاس درس چندپایه خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای شیوه سازماندهی و تدریس کلاس درس چندپایه را طراحی و یا مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۶ نقد و بررسی ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی کتب درسی ابتدایی و استانداردهای آن با تأکید بر کتب درسی جدید

ملاک‌های ارزیابی

۱. روش‌های تحلیل

۲. نقد و ارزیابی

۳. سازماندهی مجدد محتوا

راهنمای پاسخ در این موقعیت در سناریوی این موقعیت، بخشی از محتوای یکی از کتب درسی در یکی از پایه‌های دوره ابتدایی به مهارت‌آموز ارائه می‌شود و از مهارت‌آموز خواسته می‌شود که ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی آن را مورد ارزیابی قرار دهد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا به بررسی دقیق محتوای ارائه شده پرداخته و با توجه به ملاک‌های ذکر شده (ویژگی‌های ظاهری، انسجام ساختاری، رعایت اصول روانشناختی در سازماندهی و کمیت و کیفیت محتوا)، محتوای آموزشی را به جهت تبعیت از ملاک‌ها در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا مورد ارزیابی قرار دهد و با استفاده از روش‌های کمی و کیفی به تحلیل مواد آموزشی پرداخته و برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد.

۱- آیا در محتوای ارائه شده به مهارت‌آموز، ارتباط و سازگاری لازم میان ساختار و عناصر برنامه درسی با مواد آموزشی برقرار است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز از روش‌های کمی و کیفی مناسب در تحلیل محتوای ارائه شده استفاده کرده است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز رابطه روش‌های تحلیل محتوا را با نوع محتوا و ملاک‌های آن (ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی) در ابعاد کمی و کیفی تحلیل محتوا، مد نظر قرار داده است؟ ۴- آیا مهارت‌آموز در تحلیل محتوای ارائه شده، از ملاک‌های تحلیل محتوا و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی بر اساس جهت‌گیری‌های برنامه درسی آگاه است؟ آیا برای نقد ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی متن از آن‌ها استفاده کرده است؟ ۵- آیا مهارت‌آموز ویژگی‌های مورد تأکید برای تدریس موضوعات درسی در دوره ابتدایی را شناسایی نموده و در تحلیل محتوای انجام شده ضمن رعایت ویژگی‌های مشترک، نیازهای خاص موضوعات درسی دوره ابتدایی را با توجه به تنوع موقعیت‌های آموزشی در نظر گرفته است؟ ۶- آیا مهارت‌آموز دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در محتوای ارائه شده را از منظر ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی بیان کرده است؟ ۷- مهارت‌آموز انجام چه اصلاحات و تغییراتی در محتوای ارائه شده از نظر ملاک‌های مورد نظر (ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی) را جهت بهبود محتوا پیشنهاد می‌کند؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای محتوای ارائه شده را مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

توجه: هر گونه استفاده از مفاد این راهنما و انتشار آنها برای تمامی امور (شامل تمام امور تجاری، پژوهشی و ...)

به جز آمادگی شخصی مهارت آموزان برای آزمون،

منوط به اجازه کتبی از معاونت نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه فرهنگیان است.

راهنمای مواد آزمون کتبی در ارزشیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمی

رشته آموزش ابتدایی، ویژه مهارت‌آموزان ورودی ۱۳۹۷

